

Ulike miljøfaktorer kan påvirke forekomsten av hoftelddsdysplasi hos hund

Randi I. Krontveit disputerer 13. mars 2012 for ph.d.-graden ved Norges veterinærhøgskole med avhandlingen "Canine hip dysplasia in a prospective cohort study – Incidence, risk factors, and long-term effects in four large breeds".

Hoftelddsdysplasi (HD) hos hund påvirkes i større grad av hundevalpers oppvekstmiljø enn tidligere antatt. Det er spesielt i tiden fra fødsel til tre måneders alder at forskjellige miljøfaktorer ser ut til å påvirke utviklingen av sykdommen. I valpeperioden kan man anbefale forebyggende miljøtiltak som kan bidra til bedre livskvalitet for hunder som er disponert for HD.

Randi I. Krontveit har i sitt doktorgradsarbeid undersøkt forekomsten av HD hos fire hunderaser i Norge og sett på hvilke faktorer i hunders oppvekstmiljø som kan virke inn på forekomsten av sykdommen. HD er en genetisk betinget sykdom som også finnes hos flere andre arter. Hunder er ikke født med HD, men genetisk disponerte valper kan utvikle HD i ulik alvorlighetsgrad. Graden av HD påvirker når hundene får symptomer og hvor lenge de lever.

Fem hundre privateide hunder fra rasene newfoundlandshund, labrador retriever, leonberger og irsk ulvehund har vært med i denne studien. Hundenes vekst og oppvekstmiljø er registrert ved hjelp av spørreskjemaer til oppdretteren og den nye hundeeieren og ved undersøkelser hos veterinær.

Basert på tidligere forsøk og studier fra andre land, har raskt vekst og høy kroppsvekt vært ansett som disponerende faktorer for HD. Arbeidet til Randi I. Krontveit viste at raskt vekst og høy kroppsvekt hos valpene det første leveåret ikke ga økt risiko for HD. Tvert i mot var det rasen som vokste senest, newfoundlandshund, som hadde høyest forekomst av HD, (36 %). Irsk ulvehund hadde lavest forekomst av HD (10 %), men hadde raskest vekst.

Oppvekstmiljø påvirker utvikling av HD

Valper lever vanligvis de første 8 ukene sammen med moren sin hos oppdretteren. Flere forhold relatert til boforholdene hos oppdretteren viste seg å ha innvirkning på forekomsten av HD. Valper som ble født på våren eller sommeren, og valper hos oppdrettere som bodde på gård eller småbruk, hadde redusert risiko for å få HD. Etter omtrent 8 ukers alder bodde valpene hos den nye eieren sin. Det å ha tilgang på mosjon i parkområder daglig opp til tre måneders alder reduserte risikoen for å få HD, mens daglig bruk av trapper i samme tidsperiode økte risikoen. Samlet sett ser det altså ut til at daglig mosjon ute i moderat ulendt terreng frem til 3 måneders alder er gunstig med tanke på forebygging av HD.

Hundene i denne studien ble fulgt videre gjennom livet helt til 10 års alder ved hjelp av årlige spørreskjemaer som eieren fylte ut. Hunder med sterk grad av HD ble avlivet tidligere enn hunder med mildere grader av HD. Dette gjaldt særlig for newfoundlandshund og leonberger. Hos labrador retriever og irsk ulvehund hadde ikke HD så stor virkning på levetid. Sterk og moderat grad av HD økte risikoen for å få symptomer som halthet og smerter i hoftene, og hos newfoundlandshund opptrådte symptomene tidligst. Labrador retriever var den rasen der slike symptomer opptrådte senest i livet. Variert mosjon var gunstig, og hunder som mosjonerte daglig både i og uten bånd i ulikt terreng, var symptomfrie lenger enn hunder som var mer inaktive.

Basert på dette doktorgradsarbeidet kan man anbefale forebyggende tiltak relatert til oppvekstmiljøet. Hvis man kan forbygge de mest alvorlige gradene av HD, kan livskvaliteten for hunder bedres.